

Cap a la consagrada unitat nacional

El desafiament de la Diada en un trajecte d'AVE la tarda prèvia a la trobada Rajoy-Mas

Monges en viatge cap a Madrid en l'AVE Foto: Q.S./N.D.

Diuen que Catalunya és franciscana, en qualsevol cas, és benedictina. De fet, Francesco i el seu orde dedicat a ballar amb els llops, fer callar els ocells i venerar la pobresa, van néixer protegits pels benedictins, l'orde de l'*ora et labora* regulat per una regla que Sant Benet va escriure avançant-se a les actuals filosofies que volen guarir l'haver viscut per sobre les nostres possibilitats". I potser, el president de la Generalitat, Artur Mas, se l'ha llegit com a possible vacuna "pels temps que vénen". Mas es trobarà aquest dijous a Madrid amb el seu homòleg espanyol, el gallec Mariano Rajoy, aplicant la regla benedictina: pregant i treballant, parlant d'una transició nacional sense límits mentre pretén construir estructures d'estat.

En certa manera, Rajoy escoltarà com Mas porta de cap fer la independència a miquetes i bocins i com espera que Espanya ho accepti. Ben mirat, li dirà que vol pactar una hisenda pròpia per tal de tenir-ho més fàcil quan assolim la independència. I Rajoy pot ser ciclista, de dretes, catòlic, fumador d'havans de la Cuba comunista, registrador de la propietat i, fins i tot, espanyol, però no és ximplet. Argumentarà el seu "no" al concert per a Catalunya amb una senzilla interpretació de la Constitució, un polsim de ventrell i el recurrent parany dialèctic de la "unitat nacional" com herba remeiera de totes les malalties.

Certament, esperar que Espanya, o l'estat que la regula, pari l'orella a les demandes catalanes és una qüestió de fe. Com la que exerceixen professionalment un grup de tres monges i una novícia de l'orde les carmelites, amb qui he compartit viatge amb AVE fins a Madrid aquest dimecres a la tarda. Els camins de Déu són inescrutables, de debò. Amables, i mentre miraven trapelles una pe?lícula romàntica per les pantalles del vagó, m'expliquen que saben que a Catalunya passa alguna cosa però no gosen sentenciar. De fet, el seu regne tampoc no és d'aquest món. De la mateixa manera que, ara per ara, Catalunya i Espanya no sembla que visquin en el mateix món, però sí en el mateix regne, encara que sigui només per via de carta reial.

És evident que les perspectives de la realitat més que divergents són antagòniques entre les dues parts. Si a Catalunya s'ape?la als drets, a les legitimitats democràtiques, a raons pròpies siguin certes o no, a Espanya, i Madrid com el seu espill, s'ape?la al pacte de rendició de 1978 i a una mena de consagrada unitat nacional. I no només ho diuen els diaris de capçalera de la capital de l'Estat, sinó ciutadans anònims que a l'AVE parlen de garanties, capital circulant i del partidàs del Madrid al Bernabéu. "De la crisis, mejor salir juntos", assegura un marxant de cereals - segurament hereu de l'Instituto Nacional del Trigo- en el mateix tren. Un argument perillós per a qui el postula ja que si la crisi escampa, ens deixaran marxar?

L'ofensiva de la por que ha engegat Espanya no acaba de sentir-se a l'AVE. Uns advocats discuteixen sobre una pèssima reunió celebrada aquest matí a Barcelona i no per causes secessionistes, sinó pels clients, que s'han empenyat. Segur que pensen que amb frontera o sense, Madrid estarà a 600 quilòmetres de Barcelona. En veure que escric i parlo per telèfon en català, un perspicaç senyor de Calatayud, em fa saber que ell seria "feliç" si Catalunya marxés. "No pasa nada, marchad...", diu amb un accent convençut. Un to, el del senyor de Calatayud -no li pregunto pas per la Dolores, no fos cas que prenguéssim mal...- que recorda la convicció que tenen els espanyols que els catalans actuem per "xantatge". Tenen la fe que la història acabarà igual que sempre. A l'estil sastre (una raspalladeta) i, com diria l'incommensurable Pedro J. Ramírez, a l'estil Gior: "Un poco de pasta, basta". En el fons, a Espanya són dominics, i no recorden que els benedictins compleixen sovint la seva regla: *ora et labora*. Potser demà, quan la

reunió hagi acabat en un fiasco i ells confiïn que han tornat a dominar la Catalunya mansa, el nostre món ja no serà del seu regne.